

“ILM VA IZLANISH ERKIN KELAJAK QURMOQ”

“University of economics and
Pedagogy” NOTM, Ijtimoiy
gumanitar fanlar kafedrası dotsenti,

ABDURAZAQOVA FERUZA

Boshlang'ich ta'lim yo`nalishi
3-bosqich talabasi

Nurmatova Zilola G'anijon qizi

“Bilim bilan saodat yo'li ochiladi, shunga
ko'ra, Ilmli bo'l, baxt yo'lini izla”

“Ahmad Yugnakiy”

Annotasiya

Ilm olish butun umr davom etadigan sayohatdek gap. Hech qachon ilmni oxiri bo'lmaydi, faqatgina inson uni ozginasini biladi hammasini emas. Ilm-tugamas hazinadir. Qanchalik ko'p o'qisak, izlansak shunchalik ilmni ichiga kiramiz, va yanada tushuna boshlaymiz!

Abstract

Learning is like a lifelong journey. There will never be an end to science, only man knows a little of it, not all of it. Science is an inexhaustible treasure. The more we read and search, the more we enter science, and the more we begin to understand!

Аннотаци

Обучение похоже на путешествие длиною в жизнь. Науке никогда не будет конца, только человек знает ее немного, а не всю. Наука есть неиссякаемое сокровище. Чем больше мы читаем и ищем, тем больше мы входим в науку, и тем больше начинаем понимать!

Kalit so'zlar: ilm, izlanish, jadidlar, maktab, bog'cha, universitet, kasb, hunar.

Keywords: science, research, jadids, school, kindergarten, university, profession, profession.

Ключевые слова: наука, исследования, джадиды, школа, детский сад, вуз, профессия, профессии

Jadidchilik o'zidagi qaysi belgilar bilan favqulotta xodisa edi? Birinchidan uning noyoblighi (fenomeni), avvalo, unda g'oyatda yuqori darajadagi aql-idrokli, ham Sharq, ham Yevropa madaniyatiga xos bilimlarga ega bo'lgan ziyolilar jamlanganligi bilan belgilanadi. O'tmishga nazar solib, uni o'rganib, o'z davrini taxlil qilgan Jadidlar o'z vatanining kelajagi loyihasini tuza bildilar, uning rivojlanish yo'llarini rejalashtirdilar. Loyihamizning dolzarblighi shundan iboratki, bugungi rivojlanib borayotgan mustaqil O'zbekistonimizda Oliy ta'lim sohasiga berilayotgan e'tibor, yoshlarni o'quv jarayonlariga qiziqтира bilish, o'z ustida ishlash, zamon talablari darajasida bilimli, salohiyatli kadrlarni tayyorlashdan iborat.

Maqsadimiz yangi O'zbekistonning rivojlanishda yosh avlodni qobiliyatiga, layoqatiga va ixtidoriga qarab o'z hayot yo'lini tanlashi bilim va ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat. Ziyolilarimiz aytgandek „ Qulni qul ekanligini anglab ozodlikka chiqish uchun unda o'z ahvoliga ongli nazar tashlash qobiliyatini xosil etish talab qilinadi''. Gasprinskiyning ushbu gapidan kelib chiqib jahon xalqalari qatori

bilimli, teran fikrli, iqtidorli yosh mutaxasislarni o'z kasbining egasi qilish maqsadimiz.

O'sib kelayotgan yosh avlodni ta'lim olish jarayonida oldiga qo'ygan maqsadlarini zamon talablari darajasida milliylikdan kelib chiqqan xolda amalga oshirish. Bunda biz asosiy vazifamiz bugungi kunda O'zbekistonda tashkil qilingan ta'lim sohasidagi yutuq va kamchiliklarni o'z fikrlarimizni va qarashlarimiz orqali fikr bildirish. Bunda ta'lim sohasida uchrab turgan qo'pol, eski tizimdan qolgan uslubdan qutilish, yangicha fikrlash, yangicha qarash il-fan yutuqlari yuqori nuqtaga chiqan hozirgi davr yoshlari ongi va tafakkuriga mos ta'lim konsepsiyasini yaratishda ko'maklashishdan iborat.

Bolani kasbga yo'naltirishda maktabgacha ta'limda bugungi kundagi metodikaga o'zgartirish kiritib ota-ona bilan tarbiyachi va farzandni o'zaro uzviy doimiy bog'liq xolatga keltirishni maqsad qo'ydik. Bunda ota-ona o'z farzandiga yoshi va qobiliyatidann kelib chiqib har haftada bir marotaba yuqori sifat asosida tayyorlangan ruxshunos va bolalar pedagogi tavsiyasi bilan rangli surat, rasm va so'zlardan iborat bo'lgan kitobchalarni farzandiga olib berishi, farzandi bilan kunda 60-120 minut davomida shug'ullanishi va buning amaliy natijasini maktabgacha ta'lim musasassasiga o'z tengqurlari bilan o'rtoqlashishga tarbiyachi tomonidan amaliy yordam ko'rsatishni yo'lga qo'yish. Har oyda farzandiga turli konstruktiv qurilmalarni olib berish va buning yasaliishini tarbiyachi, ota-ona nazoratiga olishi.

Maktab davrida maxsus sinflar tashkil etilishi o'quvchilar iqtidoriga qarab bir maktabning o'zida bir necha turdagi kasbga yo'naltirilgan sinflarni tashkil etish, maktab o'quvchilari o'rtasida bosqichma bosqich har oyda fanlar va kasblar bo'yicha turli tanlovlar tashkil etish ularni yanada qiziqtirish uchun rag'batlantirish. Maktab o'quv mashg'ulotlarini 60-70 foizgacha amaliy darslarga yo'naltirish. O'zlashtirilayotgan mavzular bo'yicha o'quvchining yoshi va qobiliyatidan kelib chiqib mavzuga daxldor qo'shimcha adabiyotlarni o'qish va xuloslar chiqishga yo'naltirish.

Maktablar qoshida va har bir tumanlarda yosh ixtirochi olimlar to'garaklarini ishlarini jonlantirish ularning natijalariga qarab rag'batlantirish. Maktab davrida

o'quvchilarni ma'lum bir kasbga yo'naltirish, ularni rag'batlantirish va iqtidor qobilyatidan kelib chiqib oily ta'limda o'qishini davom ettirishni ta'minlash.

Oliy ta'limda talaba iqtidoriga qarab kasbiy yo'nalishga yo'naltirmig'i lozim. Kichik akademik guruhlar tashkil etilishi, ko'proq talabaning mustaqil ta'lim olishiga imkoniyat yaratish, talaba zamonaviy bilimlar ko'nikmalar olishi uchun malakali murabbiylarga biriktirilishi lozim. O'quv mashg'ulotlari hozirgi kundagidek faqat auditoriya soati bo'lmasdan amaliy mashg'ulotlar ko'paytirilishi kerak. Talabalar o'rtasida fikr, bilim va ko'nimani almashtirish va mustahkamlash maqsadida o'quv yili davomida qo'shni oily o'quv yurtlaridagi mashg'ulotlarga alamshuvchi talaba va murabbiy amaliyotini joriy qilish kerak. O'quv xonalari zamonaviy do'skalar bilan jihozlangan bo'lib bunda kerakli fanning mavzuning mutaxasislari bilan video darslarni tashkil etish kerak. Universitet talabalari o'rtasida mustaqil matbuot nashrini joriy qilish kerak. Talablar tomonidan ixtiyoriy professor o'qituvchi tanlovini joriy qilish kerak. Fan nomzodi, fan doktori ilmiy darajasini olgan murabbiyni bilimi bilan cheklanmay qobilyatli malakali o'qituvchilarga tayanmoq kerak. O'quv rejadagi fanlarni kerak bo'lsa guruhlar kesmida talabalar muhokamasi asosida shakllantirmoq kerak. Erkin audiyoturalarni tashkil etish kerak. Kafediralari tomonidan tanlov, kurs ishi, konfirensiyalar, ilmiy ishlar tematikalari do'skalari yaratilmog'i lozim.

Oliy ta'limda sifatli bilim olishdan talabalarning manfaatdorligini oshirish uchun o'quv jarayoni va metodikasini o'zgartirish yo'llari yo'nalishi bo'yicha tayyorlab bunda Yangi O'zbekiston davrida yosh yetuk mutaxasislarni yetkazish, ularning ilmiy salohiyatini o'stirishda ta'limda amalga oshirilishi lozim bo'lgan turkum takliflarimizning asosi avvalambor yoshlar oily ta'limga kimningdir ixtiyori bilan emas o'zining malakasi qiziqishi, iqtidoridan kelib chiqib taxsil olishi maqsadga muvofiq deb bilaman va yuqoridagi takliflarimdan kelib chiqib biz xorijiy mamlakatlar ta'lim erishgan yutuqlarini o'rganib milliy o'z konsepsiyamizni yaratishimiz lozim deb bilaman.

Yosh avlodni tillar kesmida bilimli qilish bilan birgalikda ular qalbiga ona zamin tuyg'usini singdirish va unga muhabbat tuyg'sini orttirish lozim deb bilaman.

Yuqorida fikrimni boshlashda men Jadidlar ilgari surgan g'oyadan kelib chiqib Vatan muqaddasligi uning erk va ozodligi uchun jonni fido etish, uning ravnaqi yo'lida bilim va ko'nikmalarni ayamaslik kerak deb bilaman.

ADABIYOTLAR RO'YHATI.

- 1.Ozbekiston tarixi, darslik,T.2020**
- 2.A. Zunnunov va boshqalar. Pedagogika tarixi. — T.: Sharq, 2000.**
- 3.Begali Qosimov va boshqalar. Milliy uyg'onish davri o'zbek adabiyoti. Toshkent "Ma'naviyat" 2004.**
- 4.Mirzayev S. O'zbek adiblari. "Fan". 2002.**